

Effectieve zorg & behandeling bij dementie

Deze nieuwsbrief is een uitgave van de Informatiedesk Effectieve zorg & behandeling bij dementie en de Helpdesk Ontmoetingscentra

Jaargang 12, nr. 2, December 2023

Redactie: C. Osinga, R.M. Dröes

Insturen kopij: ontmoetingscentra@amsterdamumc.nl

Website Helpdesk Ontmoetingscentra: www.ontmoetingscentradementie.nl

Redactioneel

Aan het einde van dit veelbewogen jaar, met schrijvende beelden van oorlogen in verschillende delen van de wereld op ons netvlies, en politieke onrust in ons eigen land, kijken we in deze nieuwsbrief tegelijkertijd terug op een jaar met veel mooie ontwikkelingen rond de Ontmoetingscentra voor mensen met dementie en hun mantelzorgers.

Na gestage verspreiding van de centra in de afgelopen jaren is nu het aantal van 200 ontmoetingscentra overschreden! Een mijlpaal! En een felicitatie waard! Natuurlijk hopen we op verdere toename de komende jaren, zodat - zoals in de Nationale Dementiestrategie van VWS vermeld - in 2030 in elke wijk/regio in Nederland mensen gebruik kunnen maken van een ontmoetingscentrum dichtbij huis. Het Landelijk Platform Ontmoetingscentra Dementie zal zich hiervoor met vereende krachten inzetten.

Veel ontmoetingscentra hebben interessante en leuke activiteiten gedeeld in deze nieuwsbrief, variërend van een mobiele knuffelboerderij, een nieuw ontmoetingscentrum voor Indische ouderen en een indicatie-loze inloop tot een vrijbuitersclub, een high-tea voor mantelzorgers en internationale uitwisseling met Japan. Genoeg inspiratie dus voor het nieuwe jaar!

Ook in 2014 organiseert Gerion weer de Cursus Personeel OC. Meld je tijdig aan! En vergeet niet een blik te werpen op de leuke en interessante Cadeau-, lees-, luister- en kijktips. De allerbeste wensen voor 2024!
De redactie

Nieuwe ontmoetingscentra

We hebben een mijlpaal bereikt! Het aantal Ontmoetingscentra in Nederland is de 200 gepasseerd. De teller staat nu op 203! Nieuw aangemelde ontmoetingscentra zijn in Voorthuizen, Krimpen aan den IJssel, Leiderdorp, Haarlem en Putten. Twee van hen stellen zich hier graag voor:

OC "Tempo Doeloe" voor Indische Ouderen in Haarlem

Indische ouderen hebben veel meegemaakt, van de oorlog tot de gedwongen verhuizing naar Nederland, en het is daarom van essentieel belang om een omgeving te creëren waarin zij zich veilig en begrepen voelen. "Tempo Doeloe" (De Tijd van Vroeger) van Zorgbalans biedt precies dat, met een focus op muziek, heerlijke Indische gerechten en het delen van kostbare herinneringen. In het centrum bieden Boukje Langhof en Michelle van Iersel cultuurspecifieke ondersteuning aan Indische ouderen met een haperend brein. "Wat dit initiatief uniek maakt is dat we de culturele en historische achtergrond van deze ouderen begrijpen, omdat we zelf ook Indisch zijn!" We hebben aan een blik, een geur, een geluid of een woordje als 'adoeh' al genoeg om te kunnen meebewegen en te kunnen aansluiten. Het programma is afgestemd op specifieke behoeften. Zo staan herinneringen centraal, de ouderen worden uitgenodigd om hun verhalen en ervaringen te delen in een liefdevolle en ondersteunende omgeving. Daarnaast vormen we een warme, ondersteunende gemeenschap waar ouderen elkaar kunnen ontmoeten, nieuwe vrienden kunnen maken en samen de rijke Indische cultuur kunnen vieren. Mantelzorgers kunnen meekomen en leren van elkaar hoe je kunt omgaan met naasten met dementie. Maar ook is er ruimte voor een luisterend oor. Naast deze ontmoeting, bieden we ook onze training hoe je

door improvisatie kunt omgaan met dementie en vertellen we over de rol van culturele rituelen en gebruiken op de beleving. Neem voor meer informatie en aanmelding contact op met Michelle van Iersel (06 38511907, m.van.iersel@zorgbalans.nl). De locatie is OC Tempo Doeloe aan de Vilniusstraat 3 in Haarlem.

Ontmoetingscentrum Putten

Op 14 november 2023 is een nieuw ontmoetingscentrum geopend in Putten. Dit 'geheugensteunpunt' is een laagdrempelige ontmoetingsplek waar iedereen die te maken heeft met geheugenklachten of beginnende dementie welkom is. Samen ondernemen we activiteiten, op basis van eigen inbreng en behoeften van deelnemers en is er ruimte voor advies en informatie, ook voor de naasten. Geheugensteunpunt Putten is te vinden in Inloophuis 't Hart van Putten aan de Molenweg 2 en is in de even weken op dinsdagmorgen open van 10-12 uur. Zodra het kan willen we natuurlijk graag uitbreiden (we zijn nog op zoek naar een locatie waar we meerdere dagen per week terecht kunnen). Neem voor meer informatie contact op met coördinator Esther Schipper, tel.: 0341-740051 Email: info@puttenvoorelkaar.nl

We wensen de nieuwe Ontmoetingscentra veel succes!

Oproep van de redactie: Regelmatig blijken adres, opstelling of contactgegevens van Ontmoetingscentra op onze website niet meer te kloppen. Dringend verzoek aan alle ontmoetingscentra wijzigingen door te geven aan ontmoetingscentra@amsterdamumc.nl. Alvast bedankt!

Nieuws uit de Ontmoetingscentra

Op 6 en 7 september bezocht een Japanse delegatie Zonnehuis OC Menno Simons in Amsterdam en OC Zorgtuinderij Wateringen. Hieronder een impressie.

Japans bezoek OC Zorgtuinderij Wateringen

Op donderdag 7 september vond een werkbezoek plaats vanuit Japan aan Ontmoetingscentrum Zorg-

tuinderij in Wateringen. Professor Tomoyuki Yabuki is in Japan bezig met het ontwikkelen van goede zorg en ondersteuning voor mensen met dementie. Dr. Yabuki heeft al enige jaren contact met Rose-Marie Dröes over het opzetten van Ontmoetingscentra in Japan. Ook vertaalde hij het Draaiboek Ontmoetingscentra voor de Japanse situatie. Omdat de invoering en verspreiding van OC in Japan nog niet zo makkelijk verloopt, werd dit werkbezoek ingepland aan enkele Ontmoetingscentra in Europa (naast Nederland ook Engeland) om implementatietips en ervaringen in de praktijk op te doen. De echtgenote van dr. Yabuki is werkzaam in een verpleeghuis in Japan en nam ook deel aan het werkbezoek. Beiden waren geïnteres-

seerd in hoe we het voor elkaar krijgen een programma (voor cliënt en mantelzorger) op maat te maken, maar ook in de manier waarop deze programma's er toe leiden dat mensen met dementie langer thuis kunnen blijven wonen.

Het was een heel leuk bezoek. Onze deelnemers vonden het gezellig en interessant dat mensen zo ver buiten Nederland geïnteresseerd zijn in hoe de ontmoetingscentra er hier uitzien. Heel Nederlands werd er gelijk geïnformeerd of het in Japan ook zo warm is (Het was toen namelijk heel warm nazomerweer...).

Tijdens de rondleiding was de delegatie onder de indruk van de bedrijvigheid in de tuinderij, waar vele cliënten bezig waren met het onderhouden van de tuin met groenten, fruit en bloemen en anderen met het bereiden van de maaltijd met groenten uit de tuin. Het viel hen op dat in dit centrum veel mannen komen. Tijdens het bezoek constateerden ze ook dat het Amsterdamse model (voor beginnende dementie) binnen de Ontmoetingscentra van Pieter van Foreest verder ontwikkeld is tot het Delftse model (alle vormen en stadia van dementie) en dat de centra heel toekomstgericht aan het werk zijn. Ze hebben daarom besloten terug te komen voor een langer bezoek om nog meer te kunnen leren, ook over specifieke doelgroepen binnen de Ontmoetingscentra zoals jonge mensen met dementie. Andersom hebben de ontmoetingscentra aangegeven ook graag te leren van de

kennis die zij opdoen in het opzetten van programma's voor mensen met dementie. Grote kans dat andere Ontmoetingscentra in de nabije toekomst ook benaderd zullen worden voor internationaal bezoek!

Jet de Wit, Programmacoördinator Ontmoetingscentrum Zorgtuinderij in Wateringen

Babeltrucs herkennen in OCs Amstelveen

Eind augustus bezochten deelnemers van de Ontmoetingsgroepen Amstelveen-Participe Amstelland) een voorlichtingsmiddag over babeltrucs in het eigen wijkcentrum. Ook veel omwonenden waren aanwezig. De organisatie van de middag was in handen van Participe Amstelland, de gemeente en de politie.

Acteurs van de politie speelden allerlei situaties uit en alle aanwezigen waren onder de indruk. De situaties waren allemaal heel herkenbaar. Dat kwam ook door het gebruik van rekvisieten, zoals een echte

Acteurs in actie met babeltrucs

voordeur en een pinautomat. Het werd duidelijk dat het maar al te makkelijk is om slachtoffer te worden van gewiekste oplichters! Gelukkig was er veel aandacht voor het herkennen van een babeltruc en hoe je het beste kunt reageren. Dat was heel leerzaam.

Het ervaringsverhaal van een deelnemer van de Ontmoetingsgroepen maakte de middag extra bijzonder.

Margit Rechthuis, Communicatie & PR Participe

Mobiele knuffelboerderij in OCs Uithoorn

In november kregen de Ontmoetingsgroepen Uithoorn na de lunch bezoek van Swiffers Hoeve, een mobiele knuffelboerderij. Deze keer hadden ze landgeit Lola, een hond, kippen, cavia's, katten, konijnen, een duif en een varkentje meegenomen. Deelnemers, mantelzorgers en buurtbewoners konden diverse boerderijdieren knuffelen. Niet iedereen had die behoefte, maar ook het bekijken op enige afstand was leuk! Er is veel gelachen deze middag,

Activiteitenbegeleidster Monique, met kip op schouder

bijvoorbeeld om een varkentje in de gang, een kip op de schouder en natuurlijk om poep. Het bezoek van de

dieren leidde ook tot het ophalen van herinneringen en veel leuke gesprekken over wat de mensen, soms heel lang geleden, met dieren beleefd hebben.

Een mooi voorbeeld van een activiteit die de ontmoetingsgroepen verbindt met de wijk!

Margit Rechthuis, Communicatie & PR Participe

Met de handen op de rug

Toen ik een jaar of vijf geleden aan mijn eerste baan als activiteitenbegeleider begon maakte mijn collega van destijds, Marita van Onna, een opmerking die indruk maakte: "Het liefst begeleid je een groep met de handen op de rug". Want natuurlijk, ondanks dat ik de klok over "zelfredzaamheid stimuleren" wel had horen luiden, maakte een hardnekkige wens om behulpzaam te zijn (of te lijken) dat ik de mensen alles uit handen nam. Maar achteraf gezien bedoelde Marita natuurlijk meer.

Op een ontmoetingsgroep proberen we de voorwaarden te scheppen voor een mini-samenleving, waarin zowel de groep als geheel als iedere deelnemer afzonderlijk tot zijn recht komt. Voorwaarden scheppen dus. Niets afdwingen. Maar wat leek dat ultieme doel voor mij toen nog ver weg! Toch baart oefening op den duur kunst en smaak ik inmiddels, af en toe, het genoegen van een dag waarvan je denkt: "Ja! Zo moet het."

Maar dat geldt alleen binnen de mini-samenleving. Zodra de buitenwereld eraan te pas komt, steekt mijn neiging tot controleren weer de kop op. Een voorbeeld: Een tijdje terug werd mij gevraagd of wij mee wilden doen aan een onderzoek van de Technische Universiteit Eindhoven. De mensen vinden visite van welke aard dan ook het einde (zelfs een koude brandweeroefening vorige winter bleek een feestje), dus stemde ik in eerste instantie blijmoedig toe. Maar toen kwam de twijfel. Wat was de bedoeling eigenlijk? Oh, wij zouden onze mening moeten geven over een aantal grafische ontwerpen van bankjes voor een stadspark. De data zouden gebruikt worden voor een wetenschappelijk onderzoek. Wacht even: data? De mensen weten al niet eens wat ze op hun brood willen, laat staan wat ze van bepaalde architectuur vinden. En daar komt een onderzoeker vol verwachting helemaal voor uit Eindhoven? De control freak in mij nam het over en stuurde ettelijke mailtjes. Over de meest geschikte tijd, over hoe je moet communiceren met de doelgroep, over hoe je niet moet communiceren met de doelgroep, etc. Op D-day was ik er inmiddels van overtuigd dat een en ander op een fiasco uit zou draaien. Desalniettemin checkte ik vijf keer de beamer-aansluiting, aten we onwaarschijnlijk vroeg, werden de stoelen met minutieuze precisie voor het grote scherm neergezet en kreeg een praatgrage deelneemster preventief een spraakverbod. De

groep liet mijn ijver gelaten over zich heen komen en ik zag ze meewarig denken: "Kind, waar maak je je toch druk om?"

En wat hadden ze gelijk! Leonie, de onderzoekster, zou cum laude afstuderen voor de OC cursus van GERION, mocht ze dat ooit willen: ze had de groep volledig in haar broekzak. De deelnemers zaten op het puntje van hun stoel. Ze werden gehoord. Hun mening deed ertoe. Zij deden ertoe, voor de buitenwereld, voor Amsterdam. Zonder (d.w.z., dankzij de afwezigheid van) mijn inmenging kwam iedereen aan bod, had iedereen een mening en wist iedereen daar, linksom of rechtsom, de juiste woorden voor te vinden. Leonie luisterde naar de mensen, de mensen luisterden naar Leonie, de mensen luisterden naar elkaar. Leonie vroeg door, kwam tot concretere antwoorden dan mij ooit zou lukken en schreef een whiteboard vol bruikbare data. Ik stond op de achtergrond. Mijn schouders zakten, eindelijk. Ik deed mijn handen op mijn rug.

Naar aanleiding van dit stukje heb ik overigens contact opgenomen met Leonie om te vragen hoe het project ervoor staat. Zij vertelde dat er inmiddels een definitief ontwerp is voor het bankje en dat wij uitgenodigd zijn om t.z.t. naar de onthulling te komen kijken. Als dat maar goed gaat, zo'n groepsuitje...

Lotje van der Linden, Activiteitenbegeleider bij Stichting Mantelzorg en dementie (Smend)

Mooie ontwikkelingen in Middelburg

Vanaf januari 2011 is het SVRZ Ontmoetingscentrum gevestigd in de brede school met buurhuisfunctie "het Palet" in Middelburg Zuid. Het SVRZ Ontmoetingscentrum was tot voor kort alleen te bezoeken met een WMO indicatie. Maar er is het laatste jaar iets bijzonders gebeurd. De gemeente Middelburg heeft zich steeds meer verdiept in wat we doen en welke rol we als Ontmoetingscentrum spelen in de ondersteuning van mensen met dementie en hun mantelzorgers. Ook zijn er bij de gemeente medewerkers aangenomen met verschillende aandachtsgebieden, die meer oog hebben voor o.a. kwetsbare ouderen, maar ook bewoners van Middelburg met eenzaamheid, jeugd wat tussen wal en schip raakt, armoede etc. Je zou kunnen zeggen dat er op alle vlakken gewerkt wordt aan verbinding. We hebben het afgelopen jaar toegewerkt van commercieel beheer naar sociaal beheer in "het Palet". 1 oktober 2023 was het zover.

Nu zijn we bezig met het organiseren van een indicatie-loze inloop. Omwonenden met cognitieve problemen zijn welkom, maar ook mensen die zich eenzaam voelen. "Welzijn op recept" wordt succesvol uitgerold in Middelburg, waarbij huisartsen en welzijnswerkers nauw samenwerken. Zo willen we niet alleen bezoekers voor de inloop in beeld krijgen, maar hopen we ook

dat er vrijwilligers uit voortkomen die bij de inloop een rol kunnen spelen. Thuiszorg organisaties, case-managers, woningbouwverenigingen etc. kunnen ook signaleerders en verwijzers zijn. Kennisoverdracht over dementie blijft een belangrijke taak voor medewerkers van het OC. En we hopen te bereiken dat mensen waarbij een niet pluis gevoel wordt gesignaleerd eerder in beeld komen en zij en hun mantelzorgers de nodige ondersteuning kunnen krijgen.

Henriëta Joesse coördinator van Ontmoetingscentrum. Het Palet in Middelburg

OCs Zorgbalans in actie voor goede doel

Twee ontmoetingscentra van Zorgbalans (Bloemenstroom en Zeestroom) hebben zich in de eerste week van oktober samen met de clubleden en teamleden ingezet voor Stichting KiKa (kinderen kankervrij).

Er zijn gezamenlijk activiteiten georganiseerd om geld op te halen voor het goede doel. Op deze manier konden de ontmoetingscentra ook hun naam weer even bekendheid geven in de media. In Bloemendaal is er ook samengewerkt met de basisschool om de hoek, die met hun leerlingen ook geld inzamelden voor

KiKa. Activiteiten die verder ondernomen zijn: statiegeldflessen en -blikjes verzamelen, het houden van een fancy fair waar onder andere zelfgemaakte spullen werden verkocht, koffieochtenden bij het OC voor buurtbewoners die tegen betaling koffie met (zelfgemaakt) gebak kwamen nuttigen en een loterij

waar men gedoneerde prijzen kon winnen.

Er is met al deze acties bijna € 2000,00 opgehaald, een bedrag waar we erg trots op zijn en waaruit blijkt dat je samen veel kan bereiken!

Annemiek Denneman - de Jeu, programmacoördinator ontmoetingscentrum Zeestroom en Bloemenstroom

De Heemstroom Vrij-Buiters

Eind maart 2023 zijn wij vanuit Ontmoetingscentrum de Heemstroom van Zorgbalans gestart met onze Vrij-Buitersclub. Bij Vrij-Buiters Heemstede staat plezier en bewegen voorop! We zijn alle maandagen gevestigd in de kantine van de lokale honkbalvereniging waar we inmiddels ons eigen honk hebben gemaakt. Wij zijn er voor de mensen die nog lekker van doorstappen en bewegen houden en op een andere club deze activiteit misschien zouden missen.

Bij onze club zien we de mensen zoals ze zijn! We willen iedereen laten stralen, want dat is belangrijk.

Met een goed gevoel naar huis, waarbij je misschien niet meer precies weet wat je hebt gedaan, maar waar je je wel waardevol hebt gevoeld en bent gezien.

We draaien de dag zoveel mogelijk samen (koffiezetten, afwassen, lunch bedenken, lunch maken, opruimen, tafeldekken) en

vragen op die manier hulp, omdat wij als medewerkers van het OC weten dat het geven van hulp en daar dank voor krijgen van groot belang is voor het zelfbeeld van ieder mens, maar vooral van de mens met dementie of een andere vorm van hapering aan het brein. Wij zijn in afwachting van een bus waarmee wij uitjes naar musea of het strand kunnen maken of kunnen gaan wandelen in een andere omgeving. Plannen genoeg en ondertussen maken we veel lol!

We dromen over uitbreiden in de toekomst en het opzetten van een club voor mensen die wellicht net uit het werkleven komen en door de haperingen helaas niet meer mee kunnen draaien in het arbeidsproces. Vrijwilligerswerk is niet altijd een optie. Ervaring leert dat het samenbrengen van jonge mensen al heel veel positiefs brengt. Je mag fouten maken, je mag je verspreken. We kunnen er soms zelfs om lachen. Je mag zijn wie je bent. Alles is ok.

Jenny Korf-de Bruine, programmacoördinator Ontmoetingscentrum Heemstroom en Natuurstroom

Leuke activiteiten in OC de Vijver

Afgelopen kwartaal hebben wij weer leuke activitei-

ten ondernomen met de bezoekers van OC De Vijver in Driebergen. Allereerst hebben wij geknutseld met voedsel, zoals maïs, kidneybonen en erwten. Met Prinsjesdag hebben we een fotoshoot gehouden met de dames. En tot slot hebben wij het OC weer herfst klaar gemaakt.

Daphne Sukking, Medewerker OC De Vijver

Jubileum terugblik: 20 jaar OC Nieuwegein!

2001 kreeg Vitras subsidie van het Trimbos Instituut en de gemeente Nieuwegein om in Nieuwegein een Ontmoetingscentrum op te richten voor mensen met dementie én hun mantelzorgers. In samenspraak met een klankbordgroep met vertegenwoordigers van o.a. ZorgSpectrum, Altrecht en Stichting Welzijn Nieuwegein trok Vitras mij aan als coördinator om een OC in Nieuwegein (OCN) op te richten.

Goed netwerk cruciaal: Eind 2001 begon ik als coördinator en begin januari konden wij al de eerste cliënten ontvangen. Dankzij een goede samenwerking van alle partijen ging het razendsnel. Een collega in het Netwerk Vrijwilligerszorg wist te vertellen dat de kerk ruimtes verhuurde. Zo konden wij onze ruimte in 't Geinlicht huren, nu nog steeds de locatie OCN Noord. Altrecht droeg meteen acht cliënten aan die drie dagen per week naar het Ontmoetingscentrum kwamen. Alle mantelzorgers namen deel aan de gespreksgroep en bezochten de lezingen rondom dementie. Via-via kon ik twee medewerkers aantrekken die beiden drie halve dagen de groep begeleidden en ik was er alle drie dagen als coördinator aanwezig. Ook hielpen vrijwilligers vanaf dag één mee. Ik had weinig administratie en elke dag tijd om bewegingsactiviteiten aan te bieden.

Meer maatwerk: In de loop der jaren groeide de behoefte aan meer dagen open, meer personeel en meer taken. Deelnemers en mantelzorgers kregen meer keuze mogelijkheden, zoals hoe vaak en op welke dagen zij gebruik wilden maken van ons aanbod. Voor deelname werd wel een indicatie verplicht gesteld.

Invoering van de WMO: 2015 was een pittig jaar voor ons want de wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) werd ingevoerd, waardoor de gemeente voor ons meer in beeld kwam. Een dagsoos voor eenzame ouderen van Vitras werd niet meer gefinancierd maar de vraag naar een dagvoorziening voor mensen met dementie nam toe. Daarom ging de Dagsoos over in twee Ontmoetingscentra, namelijk OCN Noord en Zuid. De huidige deelnemers Marie en Wim zijn de laatsten die de oude Dagsoos hebben meegemaakt.

Casemanager als spil: Een grote verrijking in ons werk was de komst van casemanagers dementie. Zij begeleiden onze cliënten vanaf het 'niet pluis gevoel' tot aan eventuele opname in een verpleeghuis. Zij kennen de thuissituatie en wij zien de deelnemers hele dagen

in de Ontmoetingscentra. Door een nauwe samenwerking met de casemanagers heeft de zorg voor onze doelgroep duidelijk aan kwaliteit toegenomen.

Ondersteuning van de mantelzorgers: Vanaf dag één heeft het Ontmoetingscentrum veel aandacht voor mantelzorgers. In de loop der jaren is er een intensieve samenwerking met het Steunpunt Mantelzorg, ZorgSpectrum en MoVactor ontstaan. Alle bijeenkomsten zijn tegenwoordig ondergebracht in het Alzheimer Trefpunt Nieuwegein. Jaarlijks stellen wij een aanbod van activiteiten samen waarbij wij inspelen op de wensen en behoeften van de mantelzorgers. *Veilig en vertrouwd in vaste eigen groep:* Regelmatig val ik in als groepsbegeleider. Dat doe ik met veel plezier. In het groeps gesprek hoor ik telkens weer hoe veilig en vertrouwd onze deelnemers zich voelen in hun eigen groep. Het voelt een beetje als een grote familie. Bij het naar huis gaan, hoorde ik al die jaren en nog steeds de zin: dank voor de fijne dag! Daar doen wij het voor: deelnemers blij maken met een fijne dag en mantelzorgers ondersteunen in hun pittige taak om te leven met een naaste met dementie.

Annette Stock, coördinator Ontmoetingscentra Santé Partners

High-Tea voor mantelzorgers Buitenveldert

Afgelopen 10 november, op de dag van de Mantelzorg, zette Zonnehuisgroep Amstelland mantelzorgers in Buitenveldert in het zonnetje door ze uit te nodigen voor een gratis High-Tea in buurtrestaurant Menno. Mantelzorg is van onschatbare waarde. Mensen die zich inzetten voor, bekommeren om, en zorgen voor een geliefde, naaste of behoeftige mens of deze bijstaan. De "diagnose mantelzorg", las ik ergens, want je kunt het zomaar plotseling zijn. Het kan veel van je vragen en is niet altijd gemakkelijk, vergt veerkracht of een duizendpoot, je maakt het verschil. Iedere situatie is uniek en elke mantelzorger heeft een onmisbare rol. Daarom zetten we de mantelzorger in het zonnetje. Mantelzorger, bedankt voor jouw zorg en inzet. Jullie verdienen een applaus!

Marita van Onna, Coördinerend AB Zonnehuisgroep Amstelland

Nieuws Algemeen

Cursus Personeel Ontmoetingscentra 2023 succesvol afgerond!

Op 28 november was de laatste online bijeenkomst van de cursus personeel Ontmoetingscentra. Met 18 deelnemers, vier fysieke lesdagen en vijf online lessen is er weer veel geleerd en uitgewisseld. En dit alles om het werken met mensen met dementie, mantelzorgers en andere betrokkenen bij de ontmoetingscentra meer handvatten en verdieping te geven.

We hadden een enthousiaste en actieve groep! De deelnemers hebben de cursus positief gewaardeerd: "leerzaam en heel fijn", "er zijn allerlei facetten behandeld", "uitwisselen met collega's was ook prettig en leerzaam". Ook waren er tips voor verbetering, waar wij als cursusleiding mee aan de slag zullen gaan.

Gefeliciteerd aan allen die de cursus hebben afgerond! De foto toont een deel van de deelnemers aan het einde van de laatste bijeenkomst.

Op 6 februari 2024 gaat er weer een nieuwe cursus starten, mits er voldoende aanmeldingen zijn. Informatie en opgeven kan via [deze link](#). Fijn als jullie dit met collega's willen delen!

Franka Meiland, inhoudelijk coördinator cursus Personeel OC bij GERION

Evaluatie van de adoptie en implementatie van het Ontmoetingscentra3.0 programma

Na afronding van het project Ontmoetingscentra 3.0 voorjaar 2019 werd in 2020 met subsidie van ZonMw het Verspreidings- en implementatieproject OC3.0 gestart, waarmee campagne werd gevoerd om verdere verspreiding van de drie interventies van OC3.0 (DementTalent, Dementelcoach en STAR online) landelijk te stimuleren. Najaar 2021/voorjaar 22 vond een eerste evaluatie plaats hiervan. Hieruit bleek dat onderdelen van OC3.0 door een deel van de OC weliswaar werd toegepast, maar dat na COVID ook veel ontmoetingscentra andere prioriteiten hadden. De invoering van de nieuwe interventies werd door hen gepland in het najaar van 2022 en 2023. De Academische Werkplaats Hulp bij Dementie na de Diagnose (VU/VUmc) zal daarom binnenkort, met subsidie van het ministerie van VWS in het kader van de Nationale Dementiestrategie 2021-2030, een tweede survey doen om de verspreiding van de Ontmoetingscentra3.0 interventies verder in kaart te brengen. Ook zal geïnventariseerd worden welke knelpunten mogelijk worden ervaren en welke factoren helpend zijn bij de implementatie en borging van de drie interventies. Alle Ontmoetingscentra in Nederland ontvangen hiervoor een enquête.

Op basis van de resultaten zal een actieplan worden opgesteld om de verspreiding en borging van de drie interventies bij Ontmoetingscentra te faciliteren en te bevorderen. De resultaten van de survey dienen tevens als input voor de recent opgezette stichting DementTalent, die zich de komende drie jaar zal inzetten voor verdere verspreiding en implementatie van DementTalent bij o.a. Odensehuizen, Ontmoetingscentra en Zorgboerderijen. We verwachten de vragenlijst begin januari per mail te kunnen verspreiden onder alle ontmoetingscentra. Houdt jullie mailbox dus goed in de gaten. We vertrouwen op jullie medewerking!

Channah Osinga, junior onderzoeker AmsterdamUMC

Nieuws over het Landelijk Platform Ontmoetingscentra Dementie i.o.

Medewerkers van Ontmoetingscentra van de organisaties Pieter van Foreest, SVRZ, Liberein, Smend, Gerion-VUmc, Zorgbalans, Wonen plus Welzijn, en VUmc hebben de krachten gebundeld om een Stichting Landelijk Platform Ontmoetingscentra Dementie (LPOCD) op te richten. Het LPOCD i.o. heeft als doel de identiteit van Ontmoetingscentra voor mensen met dementie en hun mantelzorgers te behouden, een landelijk aanspreekpunt te zijn, blijvende uitwisseling tussen Ontmoetingscentra te bevorderen, en verdere verspreiding van Ontmoetingscentra te stimuleren met behoud van kwaliteit. Hiertoe wil het LPOCD onder meer een jaarlijkse studiedag/ netwerkbijeenkomst organiseren, en kennis verspreiden door middel van de cursus Personeel OC, een nieuwsbrief, een landelijke website en informatieve producten. Ook wil zij ondersteuning bieden ten behoeve van gesprekken met gemeenten over het belang van gecombineerde ondersteuning en het ontwikkelende aanbod bij Ontmoetingscentra. De voorbereiding van de stichting LPOCD is nog in volle gang. Inmiddels zijn de concept statuten opgesteld evenals het huishoudelijk reglement en is een functieomschrijving voor een coördinator opgesteld. Momenteel wordt bepaald wie zitting gaan nemen in het bestuur van de stichting. Streven is om eind januari 2024 de stichting LPOCD officieel op te richten.

Ontmoetingscentra of organisaties die meer informatie wensen over het LPOCD i.o., of interesse hebben actief deel te nemen aan de stichting, het stichtingsbestuur of het platform kunnen dit kenbaar maken door een mail te sturen naar de Helpdesk Ontmoetingscentra (ontmoetingscentra@amsterdamumc.nl). Het bundelen van de krachten van Ontmoetingscentra is belangrijk voor de verdere verspreiding en borging van de ontmoetingscentra nu en in de toekomst. Samen zijn we sterk!

Rose-Marie Dröes

Update Draaiboek Ontmoetingscentra

Het draaiboek Ontmoetingscentra, bedoeld voor ontwikkelaars/trekkers van nieuwe Ontmoetingscentra ter ondersteuning van de implementatie, krijgt een update! De huidige versie verscheen in 2014 en vanwege de nieuw opgedane kennis, ervaringen en veranderde wet-en-regelgeving is een nieuwe versie wenselijk. De update wordt gedaan door de afdeling Psychiatrie VUmc (onder leiding van Em. prof. Rose-Marie Dröes) in samenwerking met enkele ervaren programmacoördinatoren/managers van Ontmoetingscentra die zijn aangesloten bij het Landelijk Platform Ontmoetingscentra Dementie (LPOCD). Het geüpdatete draaiboek zal in het voorjaar van 2024 in digitale vorm vrij beschikbaar worden gemaakt via de websites van de AWHDD, Ontmoetingscentra en MeetingDem Network. Hou deze websites dus in de gaten!

Online cursus voor trekkers ontmoetingscentra binnenkort (gratis) beschikbaar

De afgelopen jaren werd vanuit het MeetingDem Network (www.meetingdem.eu), dat zich inzet voor de verspreiding van Ontmoetingscentra in Europa en de rest van de wereld, een online 'pioneer' cursus ontwikkeld voor trekkers van nieuw op te zetten Ontmoetingscentra. Deze online cursus biedt informatie over de visie en werkwijze van het model Ontmoetingscentra, alsmede over de activiteiten die op micro-, meso- en macroniveau nodig zijn om een ontmoetingscentrum voor te bereiden, in te voeren en te continueren. De cursus is beschikbaar in het [Spaans](#) en [Engels](#). Hoewel de ontmoetingscentra zich in Nederland goed verspreiden, bevinden zij zich tot op heden met name in het westen en midden van het land. Om de verdere verspreiding, ook naar andere regio's in Nederland, met behoud van visie, kwaliteit en essentiële kenmerken van Ontmoetingscentra, te stimuleren en ondersteunen, wordt momenteel ook een Nederlandse versie van de online 'pioneer' cursus gemaakt. De cursus is in januari 2024 gereed en komt dan gratis beschikbaar op de websites van de Ontmoetingscentra, Academische Werkplaats Hulp bij Dementie na de Diagnose en het MeetingDem Network.

Zandstroom mooi voorbeeld in inspiratiewijzer

De gratis toegankelijke digitale inspiratiewijzer van ZonMw biedt gemeenten en hun maatschappelijke partners zicht op mooie voorbeelden en praktische tips en adviezen om lokaal aan de slag te kunnen met versterking van het lokale aanbod van ontmoetingsmogelijkheden en dagactiviteiten voor mensen met dementie en hun naasten. Eén van de genoemde voorbeelden is ontmoetingscentrum Zandstroom in Zandvoort. Programmacoördinator Leontine Trijber en collega's laten zien hoe zij mensen met een haperend

brein weten te raken in het hart van hun zijn. Bekijk [hier](#) de film en neem ook eens een kijkje bij de andere mooie voorbeelden in [de inspiratiewijzer](#).

Ontmoetingscentra Internationaal

Heb je al eens rondgekeken op www.meetingdem.eu? Je vindt daar informatie over het internationale MeetingDem netwerk, wetenschappelijke en vakpublicaties over ontmoetingscentra, films en een overzicht van alle ontmoetingscentra in en buiten Europa. Inmiddels zijn er naast 203 OCs in Nederland zo'n 100 OC op Aruba, in Australië, Engeland, Italië, Japan, Spanje, Singapore, Suriname, Polen en Zimbabwe. In Japan is op basis van de visie van de Ontmoetingscentra ook een minder intensieve vorm ontwikkeld, zogenaamde Meeting points, waar mensen met dementie en mantelzorgers maandelijks bijeenkomen voor activiteiten en erop uit gaan. Inmiddels zijn er zo'n 250 van deze Meeting points in Japan. Het MeetingDem Network brengt jaarlijks een nieuwsbrief waarin de ontwikkelingen wereldwijd worden beschreven. Deze is te downloaden via de website. Wil je hem per mail ontvangen meld je dan aan via ontmoetingscentra@amsterdamumc.nl.

Ouderenzorg
in huis

Ouderenzorg in huis

Ouderenzorg in Huis biedt al vier jaar 24-uurszorg, het alternatief voor verpleeghuiszorg. De oudere kan zo gewoon thuis blijven wonen met een inwonende verzorgende, die dag en nacht oplet en ervoor zorgt dat de oudere kan blijven leven zoals hij/zij dat gewend is. [Lees meer](#).

Effectieve zorg & behandeling bij dementie

De online Informatiedesk Effectieve zorg & behandeling bij dementie verspreidt de opgedane kennis uit onderzoek onder diegenen die hier in hun dagelijks leven of werk profijt van kunnen hebben, zoals mensen met dementie, mantelzorgers, zorgprofessionals, zorg- en welzijnsinstellingen en beleidsmakers. Klik [hier](#) om de informatiedesk te bekijken. Hieronder volgt een voorbeeld uit de online Informatiedesk Effectieve Zorg & Behandeling bij dementie:

Effectiviteit van cultuurspecifieke ondersteuning mantelzorgers

Aandacht voor cultuursensitieve zorg, waarin kennis over iemands cultuur goed wordt meegenomen, wordt steeds belangrijker. Gonyea en collega's onderzochten de effecten van Circulo de Cuidado, een cultureel sensitieve cognitieve gedragsinterventie in groepsverband, ter ondersteuning van Latino-families in het omgaan met neuropsychiatrische symptomen bij

Alzheimer en ter verbetering van het welzijn van de naasten. Circulo de Cuidado is in samenwerking met de doelgroep ontwikkeld en bevat thema's, boodschappen en materialen die overeenkomen met de waarden, overtuigingen en ervaringen van de doelgroep. Zo wordt er bijvoorbeeld vanwege het stigma rondom dementie in de latino gemeenschap gebruik gemaakt van het woord "geheugenproblemen" in plaats van "dementie" en beschreven ze de interventie als educatief in plaats van therapeutisch. 67 deelnemers werden willekeurig toegewezen aan Circulo de Cuidado (n=33) of de controle interventie psychoeducatie (n=34), die beiden bestonden uit vijf wekelijkse groepssessies van 90 minuten, gevolgd door telefonische coaching op 3, 6, 9 en 12 weken na de start van de interventie. Voor de interventie en 3 maanden na de interventie werden vragenlijsten afgenomen om de effecten op de uitkomstmaten in kaart te kunnen brengen. Vergeleken met de controlegroep rapporteerden de Circulo de Cuidado-deelnemers minder neuropsychiatrische symptomen bij hun familielid, en bij zichzelf minder bezorgdheid over de neuropsychiatrische symptomen, een groter gevoel van zelfredzaamheid en minder depressieve symptomen. Dit onderzoek laat zien hoe waardevol het kan zijn om een interventie in co-creatie met de doelgroep aan te passen zodat deze aansluit bij specifieke behoeftes. Bron: Gonyea, J. G., López, L. M., & Velásquez, E. H. (2016). The Effectiveness of a Culturally Sensitive Cognitive Behavioral Group Intervention for Latino Alzheimer's Caregivers. *The Gerontologist*, 56(2), 292-302. <https://doi.org/10.1093/geront/gnu045>

Congrestips

10^e editie Dag van de Activiteitenbegeleiding

Voor alle medewerkers die zich inzetten voor het welzijn en leefplezier van o.a. mensen met dementie. Met uiteenlopende thema's als: anders kijken naar complex gedrag, werken vanuit het levensverhaal en samenwerken met familie en naasten. Deelnamekosten € 295,- (excl. btw). [Lees meer](#).

5 febr. 2024, Kontakt der Continenten, Soesterberg

Nursing Brein College door Erik Scherder

Het Nursing Brein College is een congres voor zorgprofessionals die hun kennis over anatomie van het brein willen vergroten en de inzichten daaruit willen inzetten in hun werk. Deelnamekosten € 299 (excl. btw). [Lees meer](#). 6 februari 2024 in het Van der Valk Hotel, Veenendaal

Samenwerken met de mantelzorg

Als zorgverlener liggen nu en in de toekomst steeds meer kansen in de samenwerking met het netwerk van de cliënt. Maar wat heeft een mantelzorg nodig, en wat heb jij als zorgverlener nodig voor een betere samenwerking? Hoe kom je op een goede manier met elkaar in gesprek? Zomaar vragen die zullen worden behandeld tijdens het congres. Deelnemerkosten € 299 (excl. btw). [Lees meer](#).
6 maart 2024 in De Reehorst in Ede

Het Dementiecongres

Het 20e Nursing Dementie Congres biedt dé kans om met toonaangevende dementie-experts als Teun Toebes, Sarah Blom en Kaspar Bormans bij te dragen aan een toekomst van betere dementiezorg. Deelnemerkosten € 299 (excl. btw). [Lees meer](#).
21 maart 2024 De Reehorst in Ede

Cadeau-, lees-, luister- en kijktips

Interactieve robot kat

Reageert, beweegt, spint en miauwt als een echte kat, Ideaal gezelschapsdier voor ouderen. Prijs: € 135, te koop via [deze link](#).

Boek: Zeg JA bij dementie (2023)

Praktisch handboek door Freya Flach en Hanneke van de Pol. De SPEELS-methode geeft tools om echt contact te maken met mensen met dementie. Hierdoor nemen weerstand en onbegrip af en neemt het zorgplezier toe. [Lees meer](#).

Boek: Jouw dementie, mijn geschenk (2023)

Korte verhalen en praktische inzichten door Fenny Duinker-van Essen. Over de rol als mantelzorg voor vader met vasculaire dementie, worstelingen, liefde en grenzen. Liefdevolle schrijfstijl biedt herkenning en begrip. [Lees meer](#)

Herinneringen top-50 concert

Bij dit unieke concert zingen top artiesten nieuwe versies van bekende Nederlandse nummers. Dé top 50 mooiste muziekherinneringen. Het publiek bepaalt het muzikale programma door op [herinneringentop50.nl](#) een stem uit te brengen. Alle artiesten doen belangeloos mee en de opbrengst gaat naar Alzheimer Nederland. Het concert vindt plaats in Ziggo Dome in Amsterdam op 10 maart 2024, [Lees meer](#).

Documentaire Human Forever

De 24-jarige humanitair activist Teun Toebes heeft een missie: de levenskwaliteit van mensen met

dementie verbeteren. Hij woont al jaren op de gesloten afdeling van een verpleeghuis als hij besluit deze missie naar een hoger plan te tillen. Tijdens een reis rond de wereld onderzoekt hij samen met zijn goede vriend en filmmaker Jonathan de Jong hoe in andere landen wordt omgegaan met dementie en wat we van elkaar kunnen leren om de toekomst mooier en inclusiever te maken. Human Forever is te zien in [diverse Pathé Bioscopen](#).

Korte film: Heimwee naar gisteren

Afgelopen jaar heeft Dylan Geurts met een klein team een korte film gerealiseerd: Heimwee naar Gisteren. Hierin wordt het ziekteverloop van dementie in de eerste persoon gevisualiseerd. Doel is om meer bewustwording te creëren rondom dementie en een beeld te geven van hoe vervreemdend en isolerend het is voor de persoon met dementie. De film, tot stand gekomen door crowdfunding, is al vertoond op verschillende filmfestivals. Bekijk de film via deze link: <https://vimeo.com/857210170>. Voor vragen over de film graag contact opnemen met Dylan Geurts: dylangeurts94@gmail.com

**Deadline kopij volgende nieuwsbrief:
13 mei 2024**

